

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2372

Vragen van de leden **Bouwmeester** en **Heerts** (beiden PvdA) aan de minister van Justitie over *Individuele Trajectbegeleiding (ITB) voor harde kern jongeren in Almere* (ingezonden 10 februari 2010).

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) (ontvangen 3 mei 2010) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 1744.

Vraag 1

Bent u bekend met de situatie dat in Almere harde kern jongeren die een ITB-maatregel opgelegd hebben gekregen, zich niet aan de strikte voorwaarden houden en nu vrij rondlopen? Zo ja, hoe beoordeelt u dit?

Antwoord 1

Bureau Jeugdzorg Almere heeft mij desgevraagd bericht over twee recente gevallen waarin de betrokken jeugdige zich niet aan de voorwaarden van een ITB-maatregel hield. In een geval is ITB Harde Kern opgelegd als voorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis. Na overtreding van de voorwaarden is de jeugdige direct vastgezet, doch is hij nadien weer geschorst in afwachting van de zitting bij de rechter. In een andere zaak waarbij ITB Harde Kern is opgelegd bij eindvonnis is betrokkene na het niet houden aan de voorwaarden tussentijds in een gesloten jeugdzorginstelling geplaatst. Inmiddels is deze jeugdige in een niet gesloten residentiële voorziening geplaatst.

Vraag 2

Is het waar dat de ITB-maatregel wordt opgelegd ter voorkoming van jeugddetentie? Houdt dit in dat jongeren zich aan strikte voorwaarden moeten houden? Wat zijn de gevolgen van het niet nakomen van deze voorwaarden? Deelt u de mening dat bij overtreding hiervan alsnog jeugddetentie zou moeten worden opgelegd? Zo ja, waarom gebeurt dit dan niet? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

ITB Harde kern kan door de kinderrechter worden opgelegd als schorsingsvoorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis of als bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijke veroordeling. Tevens kan ITB Harde Kern deel uitmaken van een gedragsbeïnvloedende maatregel. De jeugdreclassering voert de maatregel ITB Harde Kern uit waarbij strenge afspraken met de jeugdigen gemaakt worden. Er wordt gewerkt met

weekroosters waaruit duidelijk wordt welke afspraken een jeugdige die week heeft. Gedurende het traject krijgt de jongere de gelegenheid om vrijheden te verdienen door zich aan alle afspraken te houden. Naast toezicht en controle wordt hulpverlening op maat ingezet. Voor het toezien op het nakomen van het weekrooster worden tussen jeugdreclassering en politie afspraken gemaakt. Wanneer de politie constateert dat een jeugdige zich niet houdt aan de afspraken wordt dit gemeld bij de jeugdreclassering. De jeugdreclassering overlegt met de officier van justitie over het wel of niet oproepen van de jeugdige voor een waarschuwingsgesprek (zgn. gele kaart.) Dit gesprek wordt gevoerd door de officier van justitie. De officier van justitie beslist op basis van het individuele geval vervolgens of de jeugdige nog een kans krijgt en onder welke aanvullende voorwaarden of dat de zaak aan de rechter wordt voorgelegd voor de tenuitvoerlegging van voorlopige hechtenis of vervangende jeugddetentie (in geval van de gedragsbeïnvloedende maatregel kan de officier van justitie zelf tot vervangende jeugddetentie beslissen waarna beroep bij de rechter openstaat).

Vraag 3

Is het waar dat ouders mede de verantwoordelijkheid hebben om te controleren of de jongere zich aan de voorwaarde houdt? Zo ja, is het waar dat ouders dit vaak niet kunnen of willen? Toetst de rechter van te voren of de ouders in staat zijn hun controletaak uit te voeren?

Antwoord 3

De rol van de ouders bij een ITB Harde Kern is belangrijk omdat beperkende voorwaarden daarvan deel uit kunnen maken. Doorgaans wonen de jeugdigen nog thuis. Als ouders hierin geen verantwoordelijkheid willen dragen wordt het lastiger om de maatregel uit te voeren en kan dit een contra-indicatie vormen.

Ouders worden tevoren door de jeugdreclassering gescreend en geïnformeerd over wat hun rol en aandeel zal zijn gedurende het traject. Als ouders niet willen of kunnen meewerken, kan er geen ITB Harde Kern traject starten. Indien ouders minder vaardig zijn in het aansturen van hun kinderen dan wellicht wenselijk, wordt soms wel besloten te starten met aanvullende hulpverlening ter ondersteuning van ouders. De rechter beziet, alvorens een bepaalde straf op te leggen, of deze uitvoerbaar is.

Vraag 4

Herkent u het signaal van de politie dat er onduidelijkheid is tussen verantwoordelijkheidsverdeling van politie, jeugdreclassering en jeugdzorg over wie verantwoordelijk is voor de controle op de ITB-voorwaarden en dat daardoor jongeren zonder hulp en straf vrij rondlopen? Speelt dit in meer gemeenten? Zo ja, in welke gemeenten? Zo nee, waarom dan alleen in Almere?

Antwoord 4

Vertegenwoordigers van de lokale politie, officier van Justitie en jeugdreclassering geven aan dat de verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk is. De jeugdreclassering geeft in opdracht van de kinderrechter uitvoering aan een ITB Harde Kern traject. Bij het toezicht op naleven van de gemaakte afspraken binnen een ITB Harde Kern traject maakt de jeugdreclassering gebruik van politiediensten. Het doel van politie-inzet is tweeledig, namelijk enerzijds de mogelijkheid om 24-uurs toezicht te kunnen hebben op jeugdigen en anderzijds om de jeugdigen te laten weten dat zij door de politie in de gaten worden gehouden en de mogelijkheid tot recidiveren tot een minimum te beperken.

De ITB maatregel is altijd een combinatie van hulpverlening en controle. In overleg met een gedragsdeskundige wordt passende jeugdzorg ingezet. Uiteraard geldt ook dan dat een jeugdige mee zal moeten werken aan de geboden hulpverlening. Bij het niet meewerken aan hulpverlening geldt ook hier de regel dat de maatregel negatief retour gestuurd kan worden.

De methodiek die behoort bij de uitvoering van een ITB Harde Kern maatregel is een landelijke methodiek en geldt dus in alle gemeenten.

Door de gemeente Almere wordt aangegeven dat er volgens de gemeente nog winst te behalen is op het consequent toepassen van de afspraken alsmede de onderlinge communicatie. Ik heb de Hoofdofficier van Justitie verzocht om, bijvoorbeeld in het Arrondissementaal Platvorm Jeugd, hier de

benodigde helderheid in te realiseren. Van andere gemeenten heb ik geen vergelijkbare signalen ontvangen.

Vraag 5

Bent u bekend met de zorgen van de politie dat de groep harde kern jongeren steeds groter wordt en dat het aandeel kinderen met een laag IQ toeneemt? Zijn gemeenten in staat om specifieke preventieve en repressieve maatregelen te nemen voor deze specifieke groep?

Antwoord 5

Aan de hand van de «shortlist methodiek Beke en Ferwerda» zijn recent de jeugdgroepen in kaart gebracht. U bent hierover bij brief van 10 februari jl. door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden geïnformeerd (TK 28 684, nr. 264). Er wordt onderscheid gemaakt tussen de categorieën; hinderlijk, overlastgevend en crimineel. Het doel hiervan is het vaststellen van een aanpak die op maat is gemaakt voor de desbetreffende doelgroep.

In 2009 heeft inventarisatie door politie Flevoland in zes gemeenten, totaal 32 jeugdgroepen opgeleverd, waarvan er 29 hinderlijk zijn en 3 overlastgevend. Er zijn geen criminele jeugdgroepen geconstateerd. Politie Flevoland herkent niet het beeld van een groter wordende groep harde kern jongeren in haar regio. Op dit moment kent de politieregio Flevoland een afname van het aantal jeugdige verdachten tot en met 24 jaar van 13% in 2009 ten opzichte van 2008.

Gezien de aard van de jeugdgroepen wordt er onder regie van de gemeente met partners een plan van aanpak opgesteld per jeugdgroep met als doel de overlast in de omgeving terug te dringen. De aanpak wordt afgestemd op de locatie, groep en individuele jongeren. Politie Flevoland constateert dat, daar waar sprake is van hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen, er bij de individuele jongeren vaak problemen zijn op het gebied van school, zorg, vrijetijdsbesteding en inkomen en heeft hierover haar zorgen geuit. Risico-jeugd wordt mede in verband met deze zorgen maandelijks besproken in overleggen waaraan door zowel justitiële partners als zorgpartners wordt deelgenomen (jeugd interventieteam, justitieel casusoverleg en scenario overleg). In dit overleg wordt zowel een groepsgewijze als een individuele aanpak besproken.

Uit het pupillenbestand bij de jeugdreclassering valt niet op te maken dat het aandeel van kinderen met een laag IQ de laatste tijd is toegenomen.